

JELENTÉS

A munkavédelmi hatóság 2020. évi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság 2020. évi ellenőrző tevékenységét a 2020. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

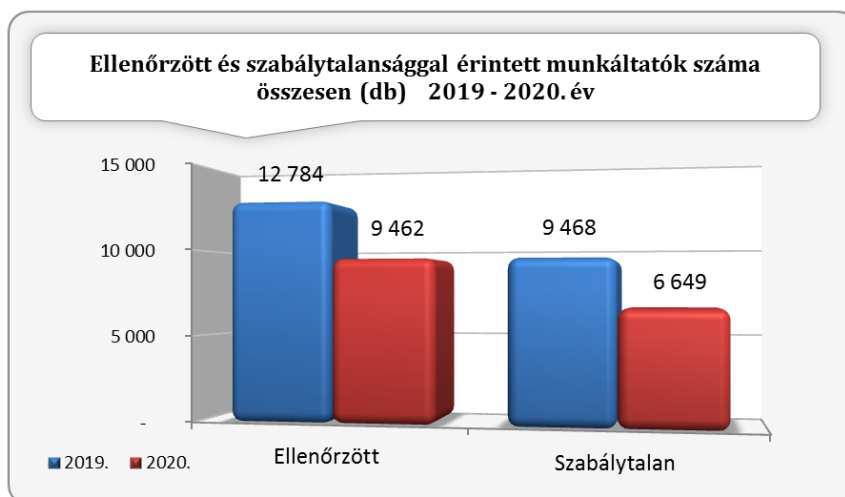
1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2020. ében a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 9 462 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a kormánytisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

1. számú ábra

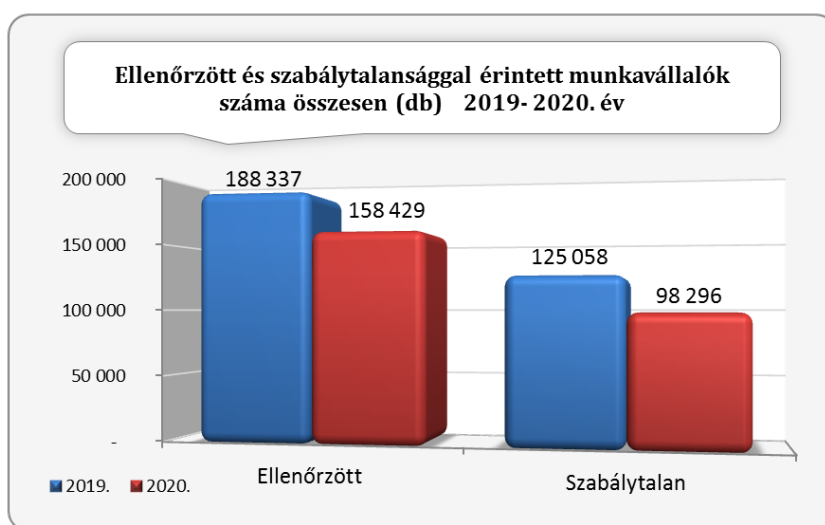

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során 158 429 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 62%-ánál (98 296 főnél) tapasztaltak, ez 4,4%-kal kevesebb az előző év azonos időszakában tapasztaltaknál (66,4%).

A vizsgált időszakra esett a koronavírus járvány magyarországi terjedésének kezdete, melynek következtében sok munkáltató részlegesen, vagy teljesen bezárt, illetve felfüggesztette a tevékenységét.

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

2. számú ábra

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 33,9%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az 1. számú táblázat mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat 2020. év	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	359
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	1 502
Gépipar	794
Építőipar	3 535
Bányászat	11
Egészségügyi, szociális ellátás	363
Kiemelt ágazat összesen	6 564
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	9 462
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	69,37

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe.

A munkavédelmi hatóság a 9 462 munkáltató ellenőrzése során 15 924 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások főbb okai szerinti bontásban a 2. számú táblázat tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	8 519
Célvizsgálat	2 467
Balesetvizsgálat	1490
Közérdekű bejelentés	1355
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	777
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	480
Nem ellenőrzési célú látogatás	278
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	130
Felkérésre végzett ellenőrzés	118
Panaszvizsgálat	126
Egyéb	184
Összesen	15 924

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 53,5%-a).

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 9,4%-ában került sor.

Az állampolgárok többször tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt. A kormánytisztviselők az 1 355 látogatásuk során 1 030 közérdekű bejelentést és 126 látogatás során 126 esetben panaszbejelentést vizsgáltak ki.

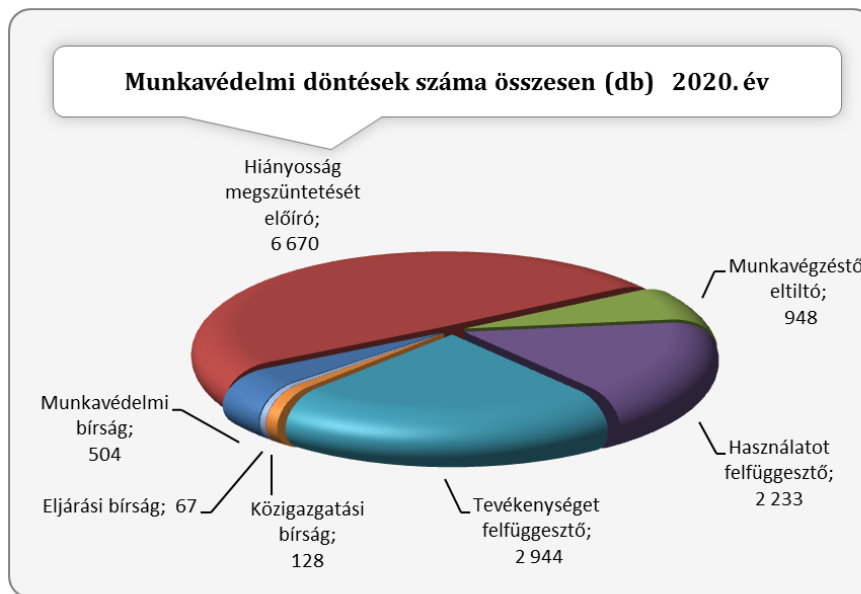
1.3. Az ellenőrzések során hozott döntések

Az ellenőrzések eredményeként összesen 13 494 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott közigazgatási döntések közül a 3. számú ábra szerinti megoszlásban az azonnali intézkedést tartalmazó végzés és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Az azonnali intézkedés 6 125 db végzésben, közvetlen balesetveszéllyel járó helyzetek kapcsán történt, emellett 6 670 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2020. évben a szankcionálás során 504 esetben a munkáltatókkal szemben munkavédelmi, 128 esetben természetes személyekkel szemben közigazgatási bírságot, 67 esetben pedig szintén természetes személyekkel szemben eljárási bírságot alkalmaztak a kormánytisztviselők (munkavédelmi bírság 183 775 675 Ft, közigazgatási bírság 2 935 000 Ft és eljárási bírság 5 140 000 Ft összegben).

Az érdemi munkavédelmi döntések 5,2 %-a vont maga után pénzbeli szankciót (munkavédelmi, eljárási, illetve közigazgatási bírság).

A közigazgatási döntésekben összesen 50 936 intézkedésre került sor. E döntésekben foglalt intézkedések közül 18 930 munkabiztonsági jellegű, 4 655 intézkedés munkaegészségügyi és 27 351 intézkedés munkavédelmi¹ tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 9,1%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 37,2%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 53,7%-kal.

A kormánytisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

¹ munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.

1.4. Utóellenőrzések

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2020. évben a munkavédelmi hatóságok az utóellenőrzés okán tett 777 látogatásuk során összesen 570 munkáltatónál végeztek ellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 8,2%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az 570-ből csupán 67 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárési bírságok összege 2020. évben a már említett 5 140 000 Ft volt.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási döntésekben foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a 3. számú táblázatban nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

3. számú táblázat

Leggyakoribb intézkedések		Összesen	Arány az összeshez
1	Be- és leesési veszély	4 976	9,8%
2	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb.)	3 464	6,8%
3	Létesítmények érintésvédelme	3 148	6,2%
4	Munkavédelmi ismeretek hiánya	2 411	4,7%
5	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	2 385	4,7%
6	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	1 744	3,4%
7	Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása	1 563	3,1%
8	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	1 445	2,8%
9	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	1 417	2,8%
10	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	1 372	2,7%
11	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	1 189	2,3%
12	Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya	1 106	2,2%
13	Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	1 081	2,1%
14	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	1 037	2,0%
15	Elhelyezés, telepítés, rögzítés	982	1,9%
Egyéb munkavédelmi összes intézkedés		21 616	42,4%
Összesen		50 936	100%

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés a „Be- és leesési veszély” miatt történt, ami az összes intézkedés 9,8%-a. Ezt a magas arányt az év során lefolytatott építőipari országos célvizsgálat indokolja. A második legtöbb intézkedés a villamosbiztonsági hiányosságok (9,6%) miatt történt (3. és 6. számú intézkedések). Ezután a

nem megfelelő munkaeszközökre (9,1%) született intézkedések következnek (2. és 11. számú intézkedések).

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos intézkedések az összes intézkedés 7,4%-át tették ki (5. és 10. számú intézkedések).

Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatban az összes intézkedés 5,9%-ában történt intézkedés (7. és 8. számú intézkedések).

Az összes intézkedés 4,7 %-át a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” okán hozták a kormánytisztviselők.

Hasonló arányban tártak fel hiányosságokat a kormánytisztviselők az „Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése” (2,8%), az „Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya” (2,2%), valamint az „Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése”(2,1%) miatt.

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

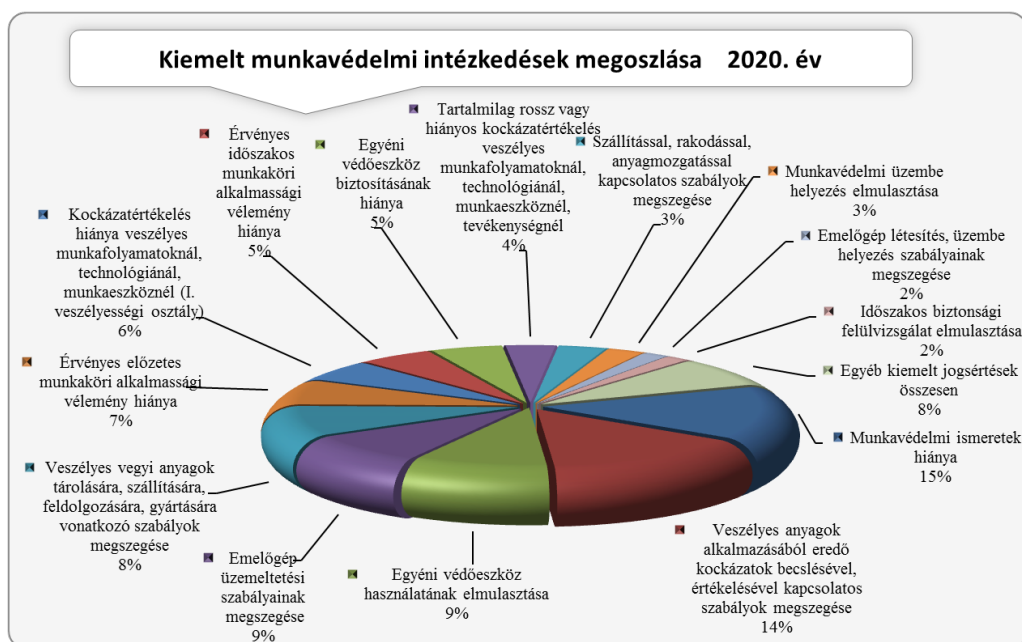
Az összes intézkedés (50 936) 64,3%-a tartozott a kiemelt intézkedések (32 756) körébe.

A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 16 376, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 15 256, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 1 126 volt.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 27 351 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 16 374, ami az összes intézkedés 32,2%-a. A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a leggyakoribb intézkedés a veszélyes anyagokkal² (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban történt (22,91%).

Másodikként leggyakrabban a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” miatt intézkedtek a kormánytisztviselők (14,7%).

A harmadik leggyakoribb intézkedés az orvosi alkalmassági vizsgálatokra vonatkozó szabályok megszegése miatt történt (12,1%).

A kockázatértékeléssel³ kapcsolatos hiányosságok okán tett intézkedések, az összes intézkedés 9,2%-át teszi ki.

Ezután az egyéni védőeszköz használatával kapcsolatos szabályok és az „Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése” következett, hasonló arányt képviselve (9,4 és 8,7%).

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

A 18 930 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 15 256, ami az összes intézkedés 30%-a.

2020. év során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban a már említett „Be- és leesés veszély” miatt történt (32,6%).

A második leggyakoribb intézkedési körben a villamosbiztonsági hiányosságok⁴ 32,1% miatt kellett intézkednie a kormánytisztviselőknek.

A nem megfelelő munkaeszközök⁵ használata (26,8%) miatt történt számos intézkedés.

A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása⁶, illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 7,2% volt.

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

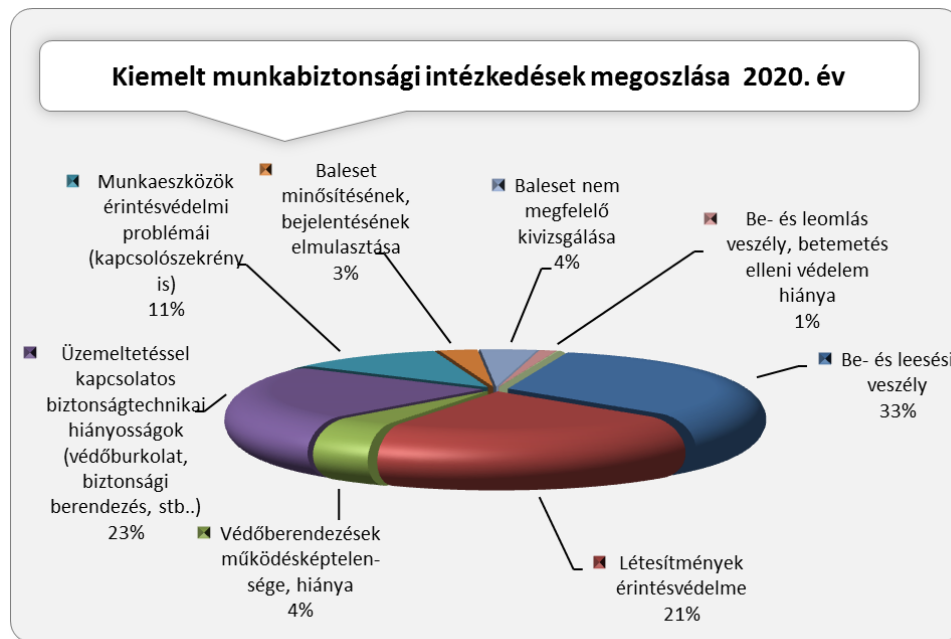
² Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése: 14,6%; Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése: 8,4%

³ Kockázatértékelés hiánya veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszközknél (I. veszélyességi osztály): 5,6%; Tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszközknél, tevékenységnél: 3,6%

⁴ Létesítmények érintésvédelme: 20,6%; Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is): 11,4%

⁵ Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb.): 22,7%; Védőberendezések működésképtelensége, hiánya: 4,1%

⁶ Baleset nem megfelelő kivizsgálása: 4,2%; Baleset minősítésének, bejelentésének elmulasztása: 2,9%; Munkabalesettel kapcsolatos kötelezettségek megszegése: 0,1%

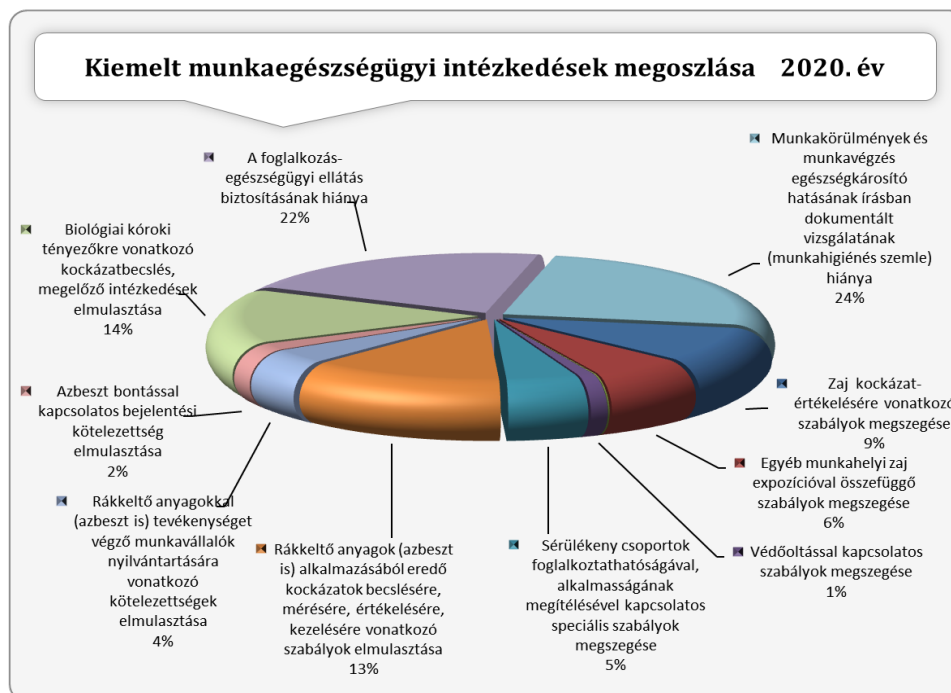

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 4 655 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 1 126, ami az összes intézkedés 2,1%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

6. számú ábra

A fenti ábrán látható, hogy leggyakrabban a „Munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiánya”-val (24,2%)

kapcsolatban intézkedtek a kormánytisztviselők, mivel a munkáltatók nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatásához. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel (pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésére irányuló műszeres vizsgálatokkal.

A kormánytisztviselők még mindig találkoztak olyan munkáltatóval, aki nem biztosította a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések több mint az egy ötöde (21,5%) a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult.

Számos intézkedés történt a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal (összesen⁷: 18,7%) kapcsolatban is.

Becslések szerint⁸ a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát. A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

Gyakorisági sorrendben ezután a munkahelyi zajexpozícióval (összesen⁹: 15,5%) kapcsolatos intézkedések következnek. A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

A biológiai kóroki tényezők vonatkozásában hozott intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedésnek összesen¹⁰: 15,3%-át teszik ki. A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált)

---

⁷ Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 12,9%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 3,9%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása: 1,9%.

⁸ Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

⁹ Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 9,4%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 6,1%.

¹⁰ Biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, megelőző intézkedések elmulasztása: 14,2%; Védőoltással kapcsolatos szabályok megszegése: 1,1%

foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

A kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősebbek, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 4,8%-át teszik ki.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

2020. évben a súlyos jogsértések között jellemző volt, hogy a mélyépítési, közműépítési földmunkáknál, sok esetben elmaradt a munkagödrök illetve a munkaárkok dúcolása.

Jellemző szabálytalanság a szakadólap megterhelése a kitermelt földdel, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét. Változatlanul problémát jelentett a munkagödrök, munkaárkok elkerítésének hiánya.

Az építőiparban a magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés elleni védelemül szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések gyakran idéztek elő súlyos baleseteket a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság volt a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

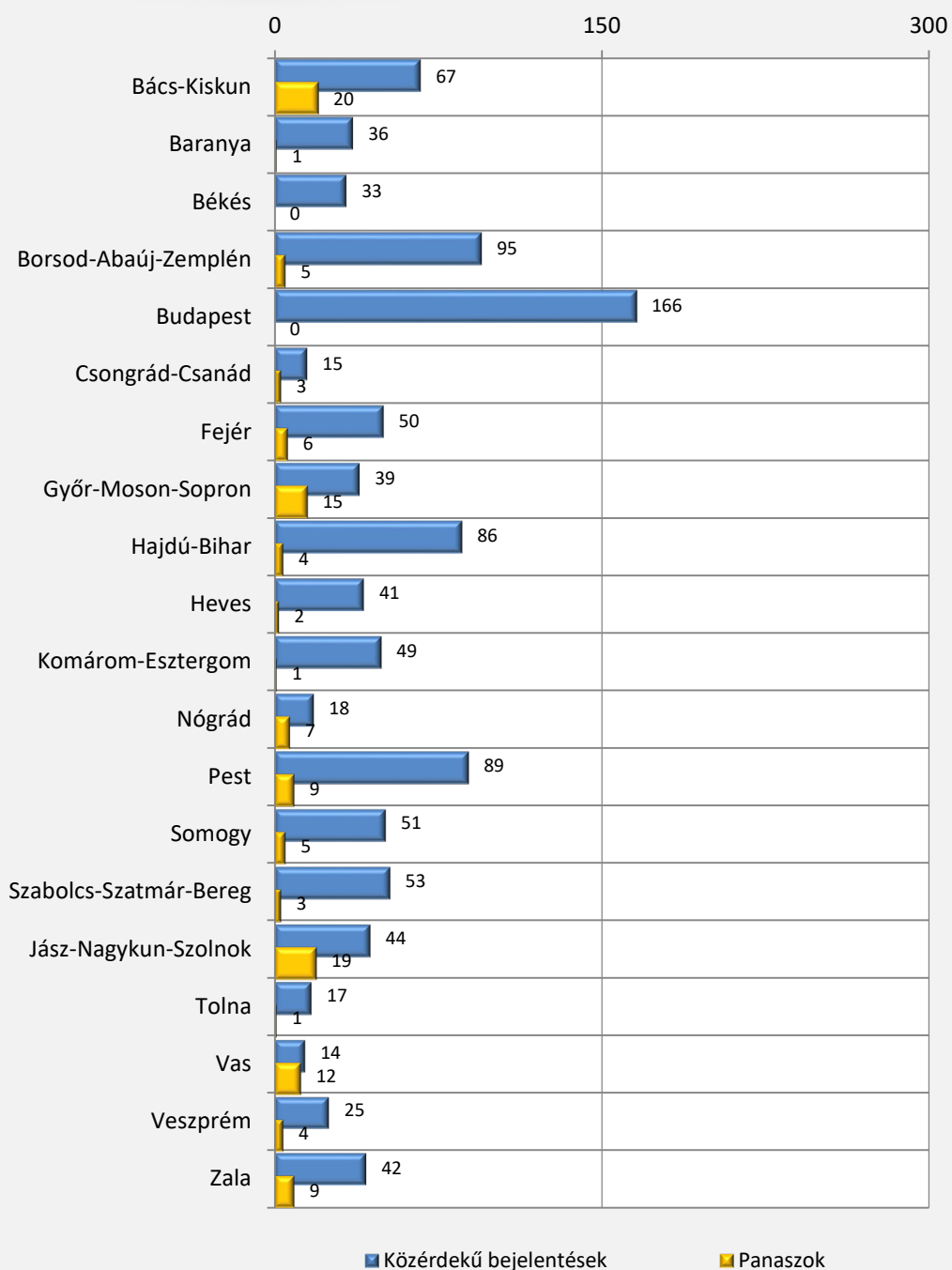
A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása; a veszélyes anyagokkal/keverékekkel történő munkavégzés megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszköz biztosításának hiányában; továbbá a felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban végzett tevékenység hallásvédő eszköz biztosítása, illetve használata nélkül.

4. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi hatóságokhoz 2020. évben országosan **összesen 1 030 db közérdekű bejelentés és 126 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2020. évben közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *7. számú ábra* mutatja

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok megoszlása megyénként 2020. évben

4.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

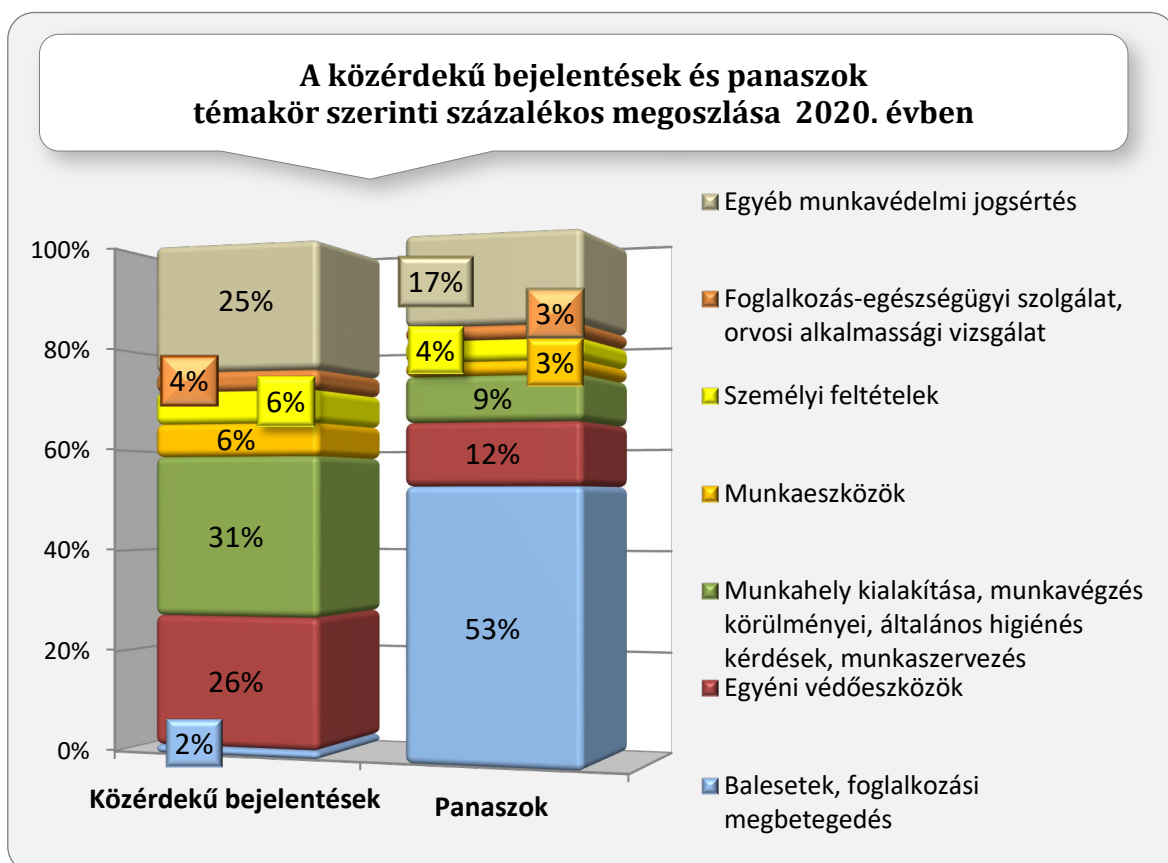
Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (433 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (358 db) és a munkaeszközökkel (89 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (79 db) érkezett, azután az egyéni védőeszközök (18 db), és a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (13 db) témakörben érkezett.

A 8. ábrán látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

8. számú ábra

4.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2020. évben a bejelentések többsége az építőipari, a feldolgozóipari és a kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódott.

Érkeztek még bejelentések például a szolgáltatással, a mező- és erdőgazdasággal, a szállításközvetítéssel, az egészségügy-szociális ellátással, a gépjárműjavítással, a közigazgatással, az oktatással, a vendéglátással összefüggésben.

A járványhelyzet miatt a korábbi évekhez képest eltérő tartalmúak bejelentések is érkeztek. Megjelentek a járványhelyzet munkáltatói kezelésének hiányára vonatkozó bejelentések, melyekben a pandémiás tervek elmaradását, vagy annak hiányos végrehajtását kifogásolták a bejelentők. Ugyanakkor elmaradtak a nyári időszakra jellemző, a hőségre, ill. az ivóvíz biztosítás hiányára vonatkozó bejelentések.

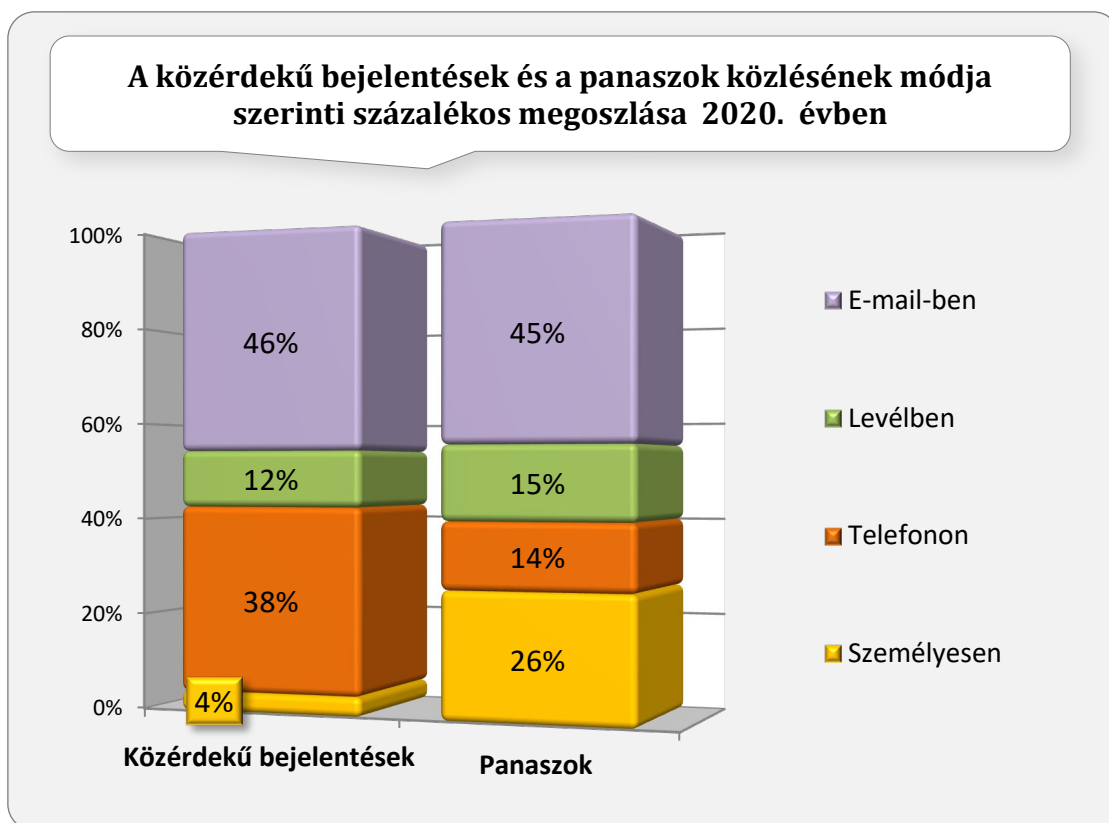
4.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 9. ábra mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban elektronikusan (46%), vagy telefonon (38%), illetve levélben (12%), ritkábban személyesen (4%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikusan (45%), vagy személyesen (26%), illetve levélben (15%), ritkábban telefonon (14%) közölték.

9. számú ábra

4.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (88,2%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (6,9%), a kormányhivataloktól (2,1%), az Innovációs és Technológiai Minisztérium Munkavédelmi Főosztályától (1,8%), az önkormányzatoktól (1,0%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 1156 db bejelentésből jelentős számú, 288 db (24,9%) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

4.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

4.5.1. Megalapozottság, irányultság, az eredménytelen kivizsgálások okai

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

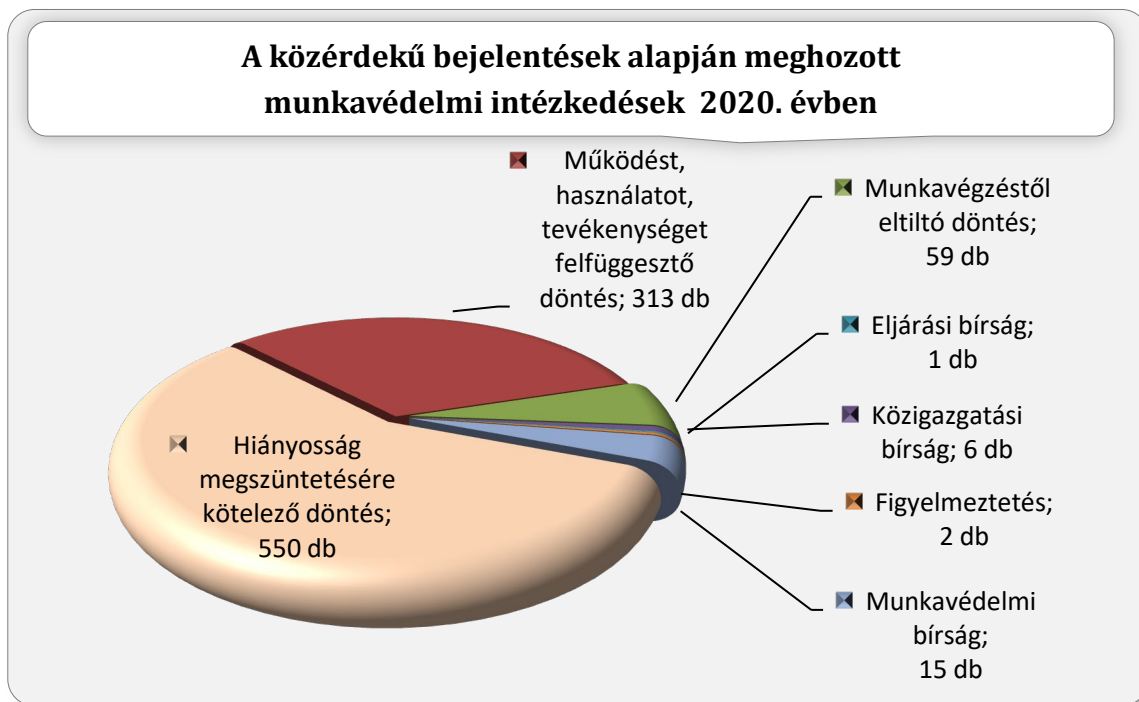
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem volt szervezett munkavégzés);
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét.

4.5.2. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2020. évben összesen 1 011 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

Az azonnali intézkedést fogantató 378 db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 579 db határozathoz képest mindössze 37 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Figyelmeztetést összesen 5 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 4,5%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a *10. és a 11. ábra* mutatja.

2020. évben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 8 473 600 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok. Eljárási bírságot három esetben róttak ki, összesen 200 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot hat esetben alkalmaztak, összesen 115 000 Ft értékben.

5. FŐMUNKAI DŰN KÍVŐL VŐGZETT ELLENŐRZŐSEK

2020. őrben, főmunkaidőn kívül 218 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDŐSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

6.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek.

Előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett. Ezen jelentésben a bejelentett munkabalesetek szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2020. évi munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2020. őrben 175 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 175 bejelentett súlyos munkabaleset közül 70 halálos, 69 életveszélyes, 26 súlyos csonkolásos, valamint 10 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a *4. számú táblázat* tartalmazza.

A táblázat a munkavédelmi hatósághoz bejelentett baleseti eseményeket tartalmazza. Ezek kimenetele és minősítése a balesetvizsgálatok során változhat. A feldolgozott munkabaleseti adatokat a félévénként a honlapon megjelentetett kiadványunk szemlélteti.

2020. év	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Állat támadása	4	1	3	0	0
Áramütés	5	3	2	0	0
Behúzás	2	0	0	1	1
Betemetés	3	2	1	0	0
Borulás	1	0	0	1	0
Csonkolás	20	0	0	20	0
Égés	4	1	3	0	0
Elesés	5	0	4	0	1
Esés	1	1	0	0	0
Feltekerés	2	2	0	0	0
Fulladás	3	3	0	0	0
Gázolás	4	2	2	0	0
Gázolás (vasúti)	1	1	0	0	0
Ismeretlen	3	3	0	0	0
Közúti	31	19	10	2	0
Leesés	60	22	34	0	4
Lövés	1	0	1	0	0
Marás	1	0	0	0	1
Összenyomás	9	5	3	0	1
Ráesés	9	3	3	2	1
Robbanás	4	2	2	0	0
Szemsérülés	1	0	0	0	1
Támadás	1	0	1	0	0
Összesen	175	70	69	26	10

6.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2020. január 1-jétől 2020. december 31. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 11 393 foglalkozási megbetegedés gyanút jelentettek be, és a munkáltatók 115 fokozott expozíciós eset kivizsgálásáról értesítették a munkavédelmi hatóságot. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából.

A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2020. évben bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a korábbi évekhez viszonyítva kiugró emelkedést mutat (2019-ben 211, 2018-ban 200 esetet jelentettek), melyet döntően az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) járvány egészségügyi, szociális ágazatban valamint az oktatási, nevelési intézményekben történő megjelenése okozott.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy 2020. évben a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 66,06%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely a már említett új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés tömeges bejelentéséből adódott.

A második legtöbb bejelentés (az összes eset 33,39%-a) az „egyéb” ágazatba sorolt, döntően pedagógus, óvónő, egyéb oktató nevelő tevékenységet végző dolgozók köréből érkezett.

A feldolgozóiparból a bejelentések csupán 0,34%-a érkezett (2019. évben ebből az ágazatból jelentették a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús esetet).

Szinte az összes bejelentés (99,58%) biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedés gyanúja miatt érkezett. (5. számú táblázat).

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása kóroki tényezők szerint					
2020. január 1. - december 31.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	összes bejelentett eset
Főváros	2	1	2 297	2	2 302
Baranya	14	3	570	1	588
Bács-Kiskun		1	837	2	840
Békés			202	2	204
Borsod-Abaúj-Zemplén	1		668	2	671
Csongrád-Csanád			947		947
Fejér			540		540
Győr-Moson-Sopron	3		365	1	369
Hajdú-Bihar			850		850
Heves			149	2	151
Komárom-Esztergom	1		468	1	470
Nógrád			27		27
Pest			1 008		1 008
Somogy			105		105
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6		673	1	680
Jász-Nagykun-Szolnok			362		362
Tolna			168	1	169
Vas			169		169
Veszprém		1	566		567
Zala			374		374
Összesen	27	6	11345	15	11393

Az összes bejelentett fokozott expozíciós eset a feldolgozóipar területéről érkezett.

A jelentési időszakban fokozott expozíciót döntően dimetilformamid, ólom (szervetlen) és nikkel miatt vizsgáltak a munkáltatók. Jelentettek még benzol és zaj okozta fokozott expozíciót (6. számú táblázat).

6. számú táblázat

Bejelentett fokozott expozíciós esetek alakulása kóroki tényezők szerint						
2020. január 1. - december 31.						
	Zaj (fő)	Benzol (fő)	Dimetilformamid (fő)	Ólom (szervetlen) (fő)	Nikkel (fő)	Összes bejelentett eset
Budapest					2	2
Baranya					2	2
Bács-Kiskun						
Békés						
Borsod-Abaúj-Zemplén						
Csongrád-Csanád						
Fejér		2				2
Győr-Moson-Sopron						
Hajdú-Bihar						
Heves					1	1
Komárom-Esztergom			52		3	55
Nógrád						
Pest	5				16	21
Somogy						
Szabolcs-Szatmár-Bereg						
Jász-Nagykun-Szolnok				30		30
Tolna						
Vas						
Veszprém						
Zala					2	2
Összesen	5	2	52	30	26	115

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

7.1. Számadatok

A Megyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselői részéről 2020. évben összesen 2 705 esetben történt információnyújtás, mely során 3 745 problémára kaptak választ az érdeklődők. Az előző évhez képest, jelentős növekedés tapasztalható a megkeresések esetében, 2019. év hasonló időszakában 1 992 db tanácsadás során 2 659 db kérdés került megválaszolásra. Továbbra is telefonon történik a legtöbb tanácsadás.

A tanácsadások eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/e-mail	Személyes
Főváros	1256	1264	1222	19	15
Baranya	17	65	9	7	1
Bács-Kiskun	44	77	42	0	2
Békés	50	98	48	1	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	443	901	336	1	106
Csongrád-Csanád	9	12	0	9	0
Fejér	19	19	8	8	3
Győr-Moson-Sopron	149	342	134	10	5
Hajdú-Bihar	5	8	4	1	0
Heves	137	214	132	0	5
Komárom-Esztergom	28	40	17	9	2
Nógrád	21	31	13	6	2
Pest	30	57	8	22	0
Somogy	39	66	34	1	4
Szabolcs-Szatmár-Bereg	97	100	81	7	9
Jász-Nagykun-Szolnok	46	67	31	10	5
Tolna	25	25	22	0	3
Vas	80	141	50	12	18
Veszprém	36	37	2	34	0
Zala	174	181	167	6	1
Összesen	2705	3745	2360	163	182

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium Munkavédelmi Főosztálya által, a hatósági munkától elkülönítetten működtetett Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat 2020. évben 1 488 (db) megkeresés érkezett, ebből 1 193 fő telefonon, 295 fő e-mailben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1 792 kérdést válaszoltak meg munkatársaink. (8. számú táblázat)

8. számú táblázat

Munkavédelmi Információs és Tanácsadó Szolgálat	Megkeresések	Kérdések
Telefonos	1193	1365
Írásos (e-mail, levél)	295	427
Személyes	0	0
Összesen:	1488	1792

2020. évben, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés továbbra is a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltésével kapcsolatban merült fel. Sokan kértek információt járvánnyal összefüggésben az egyéni védőeszközökre vonatkozó ismeretekkel kapcsolatban is.

Jelentős számban volt kérdés szintén a járvánnyal összefüggésben a munkaegészségügyi előírásokkal, illetve a kockázatértékeléssel kapcsolatban is. Továbbra is nagy számban tettek fel kérdéseket a szakképzettség, kezelői jogosultság témakörében. (12. számú ábra)

12. számú ábra

7.2. Munkavédelmi fórumok

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2020. évben a járványhelyzeti korlátozó intézkedések miatt az előző évekhez képest kevesebb számban, 15 alkalommal vettek részt nyílt

napon (4 esetben saját szervezésben, 11 esetben közös szervezésben), munkavédelmi konferenciák nem kerültek megtartásra.

8. EGYÉB TAPASZTALATOK

8.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködők, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen álltak a munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.

A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeztek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

8.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A különböző hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

2020. évben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését.

A munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.

8.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2020. évben

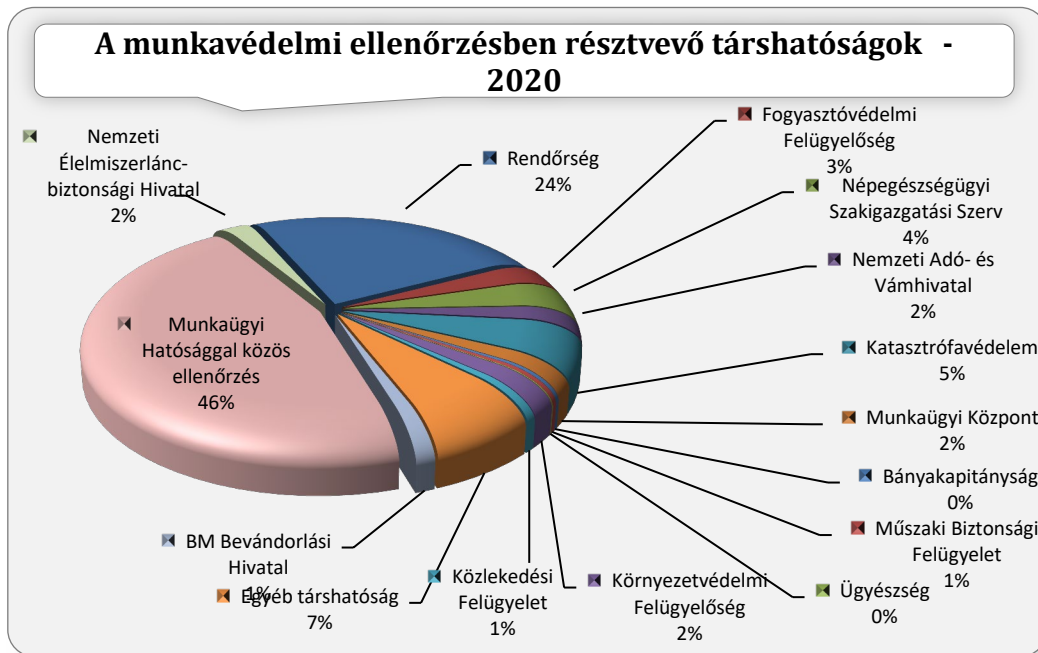
A társhatóságok közreműködésével 2020-ban 1152 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 861 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 8,35%-át.

A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszíneknél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató megghiúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2020-ban a rendőrhatalósággal közösen, 278 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 105 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a 13. számú ábra szemlélteti.

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2020. I. félévben a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyénként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyénkénti megoszlását a 14. számú ábra mutatja.

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyénként 2020-ban

